

FINANSDEPARTEMENTET

Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 14/5757 SL HSH/KR

Vår ref.:KTT

Dato: 7. april 2015

HØRING - NOU 2014: 13 KAPITALBESKATNING I EN INTERNASJONAL ØKONOMI**Innledning**

Norsk Venturekapitalforening (NVCA) representerer de aktive eierfondene i Norge som investerer i nyskappings- og vekstforetak gjennom langsiktig og aktivt eierskap.

Foreningen har 85 medlemmer, hvorav hovedtyngden er investeringsmiljøer innenfor såkalt såkorn, venture og buy out, sammen omtalt som aktive eierfond (private equity).

De aktive eierfondene i Norge – stadig viktigere for norsk verdiskaping

Per i dag er det 51 norske forvaltningsmiljøer som forvalter 102 aktive eierfond. Disse fondene har eierinteresser i mer enn 750 virksomheter, hvorav hovedtyngden er norske.

Porteføljeselskapene er i hovedsak innenfor IT/telekom, olje/energi og bioteknologi, mange med utspring i norske FoU-miljøer. Nesten 70.000 personer er sysselsatt i de norske virksomhetene, og årlig samfunnsmessig verdiskaping er på ca. 40 milliarder kroner (kilde: Menon Business Economics).

Betydelig riskokapital hentet inn til investeringer i norske virksomheter

De aktive eierfondene i Norge har siden 2002 hentet inn mer enn 91 milliarder kroner til investeringer i virksomheter med vekstpotensial. De siste årene har mer enn 70 prosent av kapitalen som er reist kommet fra anerkjente utenlandske investorer. Hele 80 prosent av kapitalen investeres i selskaper med hovedkontor i Norge.

Kapitalinnhenting over Oslo Børs og gjennom aktive eierfond i perioden 2002 – 2014 utgjorde ca. totalt 490 mrd kroner. Av dette har de aktive eierfondene således stått for 18,5%. Dette tilsvarer nær 23% av beløpene hentet ved børsemisjoner. For 2014 isolert sett ble det reist 25 milliarder krone over Oslo Børs, mens aktive eierfond hentet 19 milliarder kroner, tilsvarende hele 76% av hva som ble reist ved børsemisjoner.

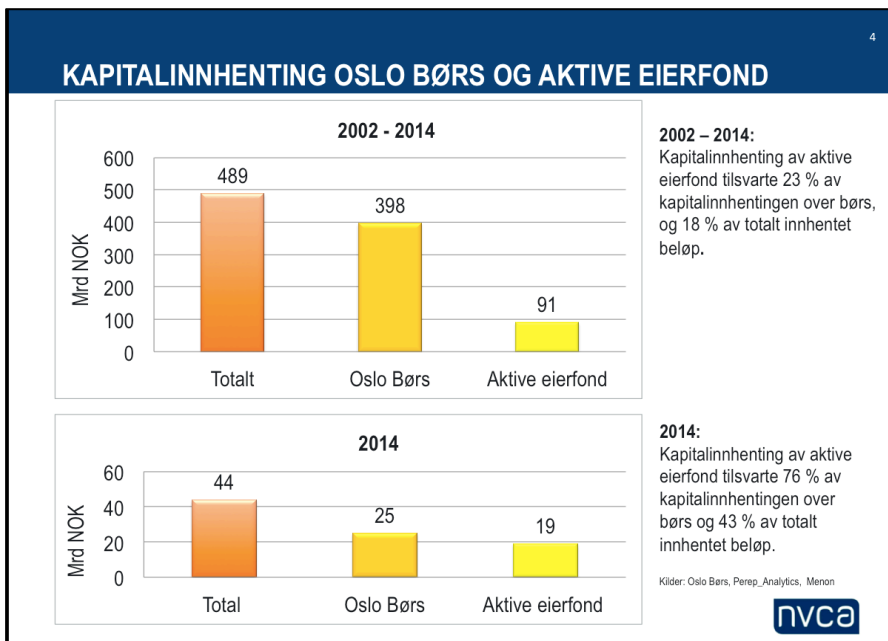
Alt i alt forteller dette at de aktive eierfondene får stadig større betydning for norsk nærings- og samfunnsliv.

NORSK VENTUREKAPITALFORENING (NVCA) - FORENINGEN FOR DE AKTIVE EIERFONDENE I NORGE

Besøksadresse: MESH, Tordenkiolds 6, Oslo | Postadresse: Postboks 1730 Vika, 0121 Oslo

Telefon 22 70 00 10 | E-post: office@nvca.no

Foretaksnummer: 984 379 846



HØRINGSSVAR

Da Scheel-utvalget ble nedsatt het det at "Målet med utredningen er at Norge også i årene som kommer, skal ha et skattesystem som er robust overfor den internasjonale utviklingen", og videre at "Skattesystemet må også framover bidra til vekst i økonomien, arbeidsplasser og skatteinntekter fra næringsvirksomhet". Etter vår oppfatning vil deler av utvalgets forslag kunne medvirke til det motsatte da økt skatt på eierskap og de som investerer i norsk næringsliv vil ha svært negative effekter.

NVCA har gjennomgått flere av de allerede innsendte høringsuttalelsene, og kan i stor grad si oss enig i relevante deler av synspunktene til Finans Norge, Verdipapirfondenes Forening og Verdipapirforetakenes Forbund. Således begrenser vi oss til noen overordnede kommentarer, samt spesifikke kommentarer om forhold som direkte berører aktive eierfond.

OVERORDNEDE KOMMENTARER:

Vi mener at utvalget undervurderer viktigheten av norsk eierskap kontra internasjonal kapitaltilgang, noe som er bekymringsfullt på prinsipiell basis. Spesielt i en periode hvor vi må forvente tilpasning og omstilling i norsk næringsliv. En forverring av vilkårene for norsk eierskap, både aktivt og finansielt, er dysfunksjonell og i strid med all kommunikasjon fra politisk hold.

Reduksjon i selskapskatten og introduksjon av eierskatt

Vi deler ikke utvalgets oppfatning om at en reduksjon i selskapskatten vil komme eierne fullt ut til gode på grunn av innenlandsk priskonkurranse/ lønnspress. Samlet effekt av redusert selskapskatt og introduksjon av eierinntektsskatt blir derfor klart negativ for eiere. Effekten av redusert selskapskatt på overskuddet i bedriftene er omtalt i en partiell analyse fra utvalget

selv, men vi kan ikke se at den er videre hensyntatt i rapporten. Vi finner dette underlig, da effekten åpenbart reduserer lønnsomheten for eier, og dermed også eiernes risiko- og investeringsvilje.

Utvalget mener at effekten på den samlede investeringsviljen i norsk næringsliv vil være begrenset. Vi deler ikke denne oppfatningen. Effekten av spesielt 'home bias' på investeringsviljen- og evnen i næringslivet, samt det langsiktige samlede nivået på investeringene, vil være klart negativt. Historisk statistikk underbygger dette. I emisjoner i de største børsnoterte foretakene, både på egenkapital og obligasjonssiden, har den internasjonale deltagelsen ligget opp mot 60%, mens i de mellomstore børsnoterte selskapene har internasjonale investorer utgjort 10-30%. Situasjonen er lik for de aktive eierfondene. Om lag 80% av kapitalen til senfasefond har kommet fra utenlandske investorer, men i fond som investerer i tidligfase og SMB-segmentet, har norske investorer dominert. Behovet for nasjonal kapital har følgelig vært stort i segmentene med lav internasjonal deltakelse.

Forslaget om å innføre en eierinntektsskatt innebærer en betydelig skjerpet beskatning av norske eiere og vil svekke incitamentet til å ta risikoen ved å etablere nye virksomheter i Norge. I tillegg vil det svekke incitamentet til å foreta investeringer i norske selskaper sammenlignet med utenlandske, og kan medføre at norske eierskapsmiljøer over tid svekkes eller forsvinner. Det er således viktig at norske skatteregler legger til rette for bedre rammebetingelser for norske eiere slik at investeringer i norske bedrifter er lønnsomme over tid.

Et dynamisk og vitalt næringsliv er avhengig av privat risikokapital for å skape verdier og arbeidsplasser. En forsiktig reduksjon i selskapsskatten til eksempelvis 22-24% uten en saldering på eierskatten burde være et bedre alternativ enn utvalgets innstilling, men av ytterpunktene foretrekkes dagens 27/27-system.

Det må også nevnes at for norske kapitalforvaltningsmiljøer vil eksempelvis ulempene ved opphevelse av merverdiavgiftsunntaket for finansielle tjenester langt overstige fordelene ved lavere selskapsskattesats.

Formuesskatt og aktivaklasser

Formuesskatten bør vurderes utifra den negative effekten den har på risiko- og investeringsviljen i Norge, og det bør tilstrebes en skattesymmetri mellom aktivaklasser. Vi sier oss her enig i Finans Norges høringsuttalelse punkt 4.5.1 Formuesskatt.

KOMMENTARER KNYTTET TIL AKTIVE EIERFOND:

Stabile og konkurransedyktige rammevilkår

De aktive eierfondene i Norge er del av en global bransje preget av sterk konkurranse om internasjonale investorer. Etablering av nye private equity-fond fordrer at noen tar initiativet og risikoen knyttet til dette, herunder ansvaret for etableringskostnadene. I denne forbindelse er det av stor betydning at både initiativtakerne og de potensielle investorene i fondet kan basere seg på stabile og konkurransedyktige rammevilkår. Det er derfor viktig at en i Norge ser hen til rammevilkår og lovgivning i andre sammenlignbare land når man vurderer nye regler. For aktive eierfond som forvaltes i Norge vil flere av utvalgets forslag innebære vesentlig

dårligere rammevilkår og svekke deres internasjonale konkurransekraft. Dette vil over tid kunne føre til at aktører innen bransjen ser det nødvendig å flytte ut til land med bedre rammevilkår.

Merverdiavgift på finansielle tjenester

Utvalgets utgangspunkt er at finanssektoren bør skattlegges som andre næringer. I merverdiavgiftsloven er det i dag et vidtrekkende finansunntak, som unntar en lang rekke finansielle tjenester fra merverdiavgiftsplikt. Utvalget mener at dagens finansunntak bryter med grunnleggende nøytralitetsprinsipper innenfor merverdiavgiftssystemet.

Vedrørende utvidelsen av merverdiavgiftsgrunnlaget, står det kun å lese at *“Merverdiavgiftsgrunnlaget bør utvides til å omfatte finansielle tjenester som ytes mot konkrete vederlag i form av gebyrer, provisjon mv., for eksempel skadeforsikring”*. Imidlertid er det i innstillingen ikke gitt noen ytterligere føringer på utvidelsen av avgiftsplikten. Således skapes det usikkerhet hos dem som omfattes av dagens unntak, deriblant dem som opererer under avgiftsfritaket for forvaltning av investeringselskap.

Det har frem til i dag aldri vært tvil om at rådgivning/forvaltning av aktive eierfond og andre typiske fondsstrukturer har vært omfattet av merverdiavgiftsunntaket. Et «investeringselskap» er i henhold til forarbeidene og praksis ment å dekke typiske fondsstrukturer – det vil si alle typer selskaper som mottar kapital fra allmennheten ved salg av andeler og investerer midlene på selskapets vegne. Det er ikke et vilkår for å være omfattet av unntaket at rådgiver/forvalter har investeringsfullmakt. «Forvaltning» av et investeringselskap forutsetter kun at rådgiveren/forvalteren yter «tjenester knyttet til reell kapitalforvaltning hvor vesentlige deler av oppfølgingsarbeidet pågår i forvaltnings-selskapet». Dermed vil oppgaver som i utgangspunktet er merverdiavgiftspliktige, f.eks. rådgivning og administrative oppgaver knyttet til investeringselskapet/det aktive eierfondet, være unntatt fra merverdiavgift i kraft av å inngå i et helhetlig forvaltningsoppdrag.

Dersom norske forvaltere av aktive eierfond skal være konkurransedyktige internasjonalt, og ha mulighet til å tiltrekke utenlandske investorer til norske fond, må de kunne tilby honorarer innenfor det intervall som er akseptabelt i markedet. Opphevelse av merverdiavgiftsunntaket vil medføre at forvaltning fra Norge blir 25% dyrere enn forvaltning fra utlandet. Dette betyr en drastisk konkurransevridning i norske forvalteres disfavør.

Gitt at forvaltere av aktive eierfond opplever et stort press på honorarer, er det derfor kun en teoretisk mulighet å velte merverdiavgiftskostnaden over på investorene. I praksis innebærer en opphevelse av merverdiavgiftsunntaket at forvaltere må dekke avgiften selv gjennom å redusere sin margin. Dette vil gjøre det lite attraktivt å forvalte fond fra Norge.

Mandatet for Scheel-utvalget var å foreslå endringer i skattesystemet som bidrar at norske bedrifter kan konkurrere på mest mulig like vilkår med internasjonale konkurrenter og gjør det attraktivt å investere i Norge. Forslaget om å oppheve merverdiavgiftsunntaket for finansielle tjenester har motsatt effekt, idet det gir dårligere rammebetingelser og svekket konkurransedyktighet overfor utenlandske aktører. Forslaget vil kort og godt gjøre det lite attraktivt å etablere aktive eierfond med norsk forvalter. Videre kan etablerte norske forvaltningsmiljøer bli presset til å flytte forvaltningsvirksomheten ut av landet for å oppnå bedre rammebetingelser.

Det bør også nevnes at det nye regelverket for forvaltere av alternative investeringsfond (AIF-loven) anser «tjenester knyttet til fondenes eiendeler» som en del av forvaltningsoppdraget. Således bør merverdiavgiftsunntaket for «forvaltning av investeringssselskap» praktiseres som tidligere, i samsvar med den langvarige praksisen på området.

Fjerne kildeskatt på utbytte

Forslaget om å fjerne kildeskatt på utbytte til aksjonærer hjemmehørende i normalskatteland er positivt. Forslaget bør imidlertid ikke avgrenses mot aksjonærer hjemmehørende lavskatteland. Som utvalget påpeker er kildeskatt på utbytte i seg selv svakt begrunnet, ettersom utbytte fra et selskap er inntekter som i utgangspunktet skal være skattlagt i Norge gjennom den løpende bedriftsbeskatningen. Det er derfor i denne sammenheng ikke relevant å legge vekt på hvor aksjonæren er hjemmehørende.

Uavhengig av ovennevnte bør det gjøres endringer i praksis hva gjelder utdelinger til transparente selskaper. I slike strukturer skal kildeskatteplikten vurderes på eiernivå uavhengig av hvor det transparente selskapet er hjemmehørende. Dagens ordning innebærer at det utdelende selskapet er pliktig til å trekke kildeskatt uavhengig av om eierne av det transparente selskapet er pliktige til å svare kildeskatt eller ikke. Dette bør endres slik at det utdelende selskap ikke har plikt til å trekke kildeskatt når det vet hvor mottakerne/aksjonærene er hjemmehørende. Eksempelvis vil et aktivt eierfond med norsk forvalter i praksis ha full kontroll på hvor investorene er hjemmehørende, og kan sørge for at kildeskatt unntas på korrekt grunnlag. Ved å åpne for at det utdelende selskap i enkelte tilfeller selv vurderer kildeskatteplikten til mottakerne, vil også den administrative byrden for skattemyndighetene bli vesentlig mindre.

Skattemessig klassifisering av inntekter relatert til forvaltere av aktive eierfond

Forutsigbarhet og skattemessig klassifisering av inntekter basert på korrekte faktum er viktige rammebetingelser og forutsetninger for enhver næring, også aktive eierfond. Som bransjeorganisasjon for de aktive eierfondene i Norge, har vi i løpet av de siste årene erfart en rekke unyanserte medieutspill fra skattemyndighetene rettet mot forvaltere av aktive eierfond. Uten å ta hensyn til at det er mange ulike strukturer og modeller blant de aktive eierfondene, hevder skattemyndighetene kategorisk at såkalt carried interest¹ skal beskattes som arbeidsinntekt.

Skattemyndighetenes kategoriske uttalelser blir stående i noe underlig lys gitt at det skatterettslige utgangspunkt for vurderingen av carried interest er sktl. § 5-1 første ledd. Skatteloven inneholder ingen spesifikke regler om beskatningen av carried interest og forarbeidene til skatteloven sier heller ikke noe om dette. De alminnelige regler om klassifisering og tilordning kommer således til anvendelse, og hvert enkelt tilfelle vil måtte bedømmes konkret.

I forbindelse med statsbudsjettet for 2013 ble det, den 8. oktober 2012, stilt spørsmål fra Stortingets finanskomité (Høyres fraksjon) til Finansdepartementet om hva som er den korrekte skattesats for forvaltningshonorar/suksesshonorar for partnere i forvaltning av private equity.

¹ Carried interest er den avkastning rådgiver/forvalter av det aktuelle aktive eierfond har krav på som følge av den risiko som er tatt og som typisk vil gi rett på 20 prosent av avkastning som måtte overstige 8 prosent.

Svaret fra Finansdepartementet lød: «Den korrekte skattemessige klassifisering av denne typen inntekter, og de tilhørende satser vil, som ved øvrige inntektstyper, måtte bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Vurderingene bygger på de alminnelige skattereglene om klassifisering og tilordning av inntekt. Dette gjelder også for partnere i selskap som står for forvaltning av Private Equity-fond.» Skattemyndighetenes kategoriske uttalelser om at carried interest skal beskattes som lønn rimer således dårlig med Finansdepartementets svar.

Alt i alt bidrar skattemyndighetenes holdning til uforutsigbarhet for forvalterne av aktive eierfond, og en lite heldig konkurransevridding sett hen mot land som Sverige og Storbritannia. Dersom man i Norge skulle ende opp med å klassifisere carried interest som arbeidsinntekt, uavhengig av forvalterens organisering/modell og risiko vil dette ha svært uheldige konsekvenser. Forvaltningsmiljøene kan da velge land med mer forutsigbare og konkurransemessige rammebetingelser som hovedsete for sin virksomhet. Dette vil lett lede til at disse forvalterne velger å fokusere på investeringer som ligger nærmere geografisk til sin nye lokalisering. Konsekvensen vil være betydelig fall i tilgang på risikokapital og bortfall av kompetansemiljøer i Norge.

AVSLUTNINGSVIS:

En stadig mer global verden betyr mer internasjonal konkurranse. Også om kompetanse og kapital. Skattepolitikken vil derfor være et av de mest sentrale rammevilkårene for å avgjøre hvilken konkurranse-, vekst- og innovasjonsevne norsk næringsliv skal ha. Med de rette grepene kan skattesystemet gi Norge internasjonal konkurransekraft, god tilgang på risikokapital, investeringsvilje hos private investorer, og derav høyere samfunnsmessig verdiskaping gjennom vekst i økonomien, sysselsetting og skatteinntekter. En uheldig innretning av skattesystemet på overordnet nivå, så vel som konkurransevriddende skattlegging av enkelte næringer og tjenesteytere kan derimot – som tidligere nevnt - bety at kompetanse- og eiermiljøer og investeringskapital søker ut av landet. Således er det viktig at myndighetene ved endringer i skattesystemet ikke påfører næringslivet, eller enkeltaktører og/eller hele bransjer konkurranseulempes, men har sterk fokus på norsk konkurransekraft i en konkurransepreget global økonomi.

Med vennlig hilsen

NORSK VENTUREKAPITALFORENING (NVCA)



Knut T. Traaseth
Administrerende direktør

E-post: ktt@nvca.no